

chybnitelnou součást české novodobé kultury, zdůraznit a vyzdvihnout jejich roli v závěrečné etapě českého národního obrození, poukázat na jejich inspirační úlohu i zásluhu při formování českého výtvarného umění, literatury i hudby, zejména ve druhé polovině 19. století v éře generace Národního divadla. Akcentován byl proto celkový výrazný otisk, které básnické skladby z Rukopisů zanechaly v českém kulturním dědictví, mj. v dílech Aloise Jiráska či Bedřicha Smetany. Autoři výstavy upozornili zcela přesvědčivě, jak nálezy Rukopisů (bez ohledu na otázku jejich pravosti) otevřely další kapitolu na cestě k českému jazykovému a národnímu sebeurčení. Z této koncepce vycházela i srozumitelná, přehledná a designérsky zvládnutá expozice, obsahující zajímavý výběr písemných dokumentů, korespondence, knih, hudebnin i starých fotografií a zejména artefaktů, ilustrací a plastik. I popisky byly věcné a informativní. Výstavní prostory, zahrnující čtyři menší sály, nebyly vystavenými předměty přehuštěné a umožnily návštěvníkovi dobrou orientaci. K jedinečným exponátům patřil kostým kněžny Libuše ze stejnojmenné opery Bedřicha Smetany, jež oblékaly její představitelky včetně Emy Destinnové na počátku 20. století v Národním divadle. Záslužné bylo i edukační využití výstavy ke zpestření školní výuky. Svým společenským a kulturně-historickým dosahem blovická výstava výrazně překročila regionální rozměr okresního muzea.

Jan Kumpera

Nález náhrobníků rodu Vitzthumů ve františkánském kostele Čtrnácti sv. Pomocníků v Kadani

Františkánský klášter Čtrnácti sv. Pomocníků v Kadani představuje unikátní architektonický a umělecko-historický areál, který v nedávné době prošel náročnou rekonstrukcí. V klášterním kostele již několik let probíhají restaurátorské práce, přičemž město Kadaň usiluje ve spolupráci s Biskupstvím litoměřickým o zařazení celého komplexu, jenž je národní kulturní památkou, na tzv. národní indikativní seznam „kandidátů“ pro zápis do Světového dědictví UNESCO.

Už v 15. století byl tento klášter úzce spojen nejen s královským městem Kadani a aristokratickým rodem Lobkowiczů, ale též s Vitzthumy, rytířským rodem pocházejícím z Durynska. Právě ten stál kolem roku 1460 u založení poutní kaple Čtrnácti sv. Pomocníků, při níž v roce 1473 vznikl klášter františkánů-observantů. Stejně jako Lobkowiczové, tak i Vitzthumové si v klášterním kostele vybudovali svou rodovou nekropoli, a sice v jižní boční lodi u tzv. zázračného oltáře Čtrnácti sv. Pomocníků. Dosud byl viditelný pouze náhrobní kámen Bernharda II. Vitzthuma z Egerberku (†1544), ostatní náhrobníky byly od 17. století ukryty za barokními zpovědnicemi a pod kostelními lavicemi.

Dne 11. července 2017 byly v rámci pokračující rekonstrukce kostela demontovány zpovědnice, osazené před rokem 1682, díky čemuž došlo k objevení hned několika vitzthumovských náhrobníků. V podlaze jižní boční lodi tak byl odhalen náhrobní kámen s postavou ženy, zřejmě Magdaleny z Kolovrat (†1500), manželky zmíněného Bernharda II. Vitzthuma. Na stěně za zpovědnicemi se objevily další čtyři renesanční náhrobní kameny, které lze přibližně identifikovat podle dochovaných nápisů. První patří Magdaleně Vitzthumové (†1566), dceři kteréhosi Bussa Vitzthuma, z rodové genealogie zatím neznámého, která byla podle společně vyvedeného vitzthumovského a šlikovského erbu zasnoubena s příslušníkem hraběcího rodu Šliků. V pořadí druhý pak náleží Georgu

Vitzthumovi (†1566), synu Hanse Dietricha Vitzthuma z Egerberku († kol. 1570) a Barbory Hasištejnské z Lobkowicz. Dále byl odhalen náhrobek Magdaleny Vitzthumové starší (†1559), dcery uvedeného Bussa Vitzthuma, zpodobněné opět se znakem Vitzthumů a Šliků – zřejmě šlo rovněž o snoubenku některého ze Šliků, žádnou za Šlika provdanou Vitzthumovnu z tohoto období se však nepodařilo dohledat. Poslední (nefigurální) náhrobní kámen patří malíčkému Heinrichu Vitzthumovi (†1552), synu Bussa Vitzthuma. Poněvadž genealogie egerberské a šumburské větve Vitzthumů, usazených na Kadaňsku v severozápadních Čechách, je právě pro 16. století poněkud fragmentární, představuje nález těchto renesančních funerálních artefaktů zásadní příspěvek k poznání jejich rodinné struktury v raném novověku.

Petr Hlaváček

Náhrobník Magdaleny Vitzthumové (†1566) v kostele Čtrnácti sv. Pomocníků v Kadani. Foto: Aleš Mudra.

Náhrobník Georga Vitzthuma (†1566) v kostele Čtrnácti sv. Pomocníků v Kadani. Foto: Aleš Mudra.